

Näkökulma vaalitulokseen

PUHEENVUORO

Kuntavaalit on käyty ja tulokset julkistettu. Kannatusta ja sen muutoksia mitataan monella tavalla. Melkeinpä kaikki puolueet saadaan voittajiksi tai häviäjiksi valitusta arviointikriteeristä riippuen. Tavallisimmin kiinnitetään huomio valtuustopaikkoihin ja kannatusprosenttiin. Valtuustopaikat ovatkin vaalien perimmäinen tavoite, niistä riippuu, ketkä yhteisistä asioistamme jatkossa päättävät. Kannatusprosentilla on enemmän mielikuva-arvoa. Ilmaisevat ne toki myös puolueiden väliset voimasuhteet ja niiden muutoksista käyvät ilmi poliittiset muutostrendit.

Sekä puolueiden valtuustopaikat että kannatusprosentit perustuvat saavutettuihin absoluuttisiin äänimääriin. Puolueille ja niissä toimiville nämä ovat tärkeää perusmateriaalia, mutta äänimäärät kiinnostavat myös puolueiden ulkopuolista tarkastelijaa. Monipuolistunut tulospalvelu mahdollistaa yksityiskohtaisten tietojen saannin myös näistä niin valtakunnan, vaalipiirin, kunnan kuin äänestysalueen tasolla. Tarkastelen seuraavassa puolueiden saamia

Kannatusprosentit ilmaisevat Ilkka Virtasen mukaan puolueiden väliset voimasuhteet. Niiden muutoksista ilmenevät poliittiset muutostrendit.

kokonaisäänimääriä valtakunnan tasolla.

Kokoomus saavutti 545 000 äänellään vaalien selvästi suurimman puolueen aseman. Se kuitenkin menetti lähes 55 000 ääntä sekä edellisiin kuntavaaleihin että viime vuoden eduskuntavaaleihin verrattuna. Lasku kuntavaalien välillä aiheutui pääosin puolueen kannatuksessa tapahtuneesta 1,6 prosenttiyksikön laskusta. Eduskuntavaaleihin verrattuna selittävä-

nä tekijänä taas on alhainen äänestysaktiivisuus, sillä puolueen kannatusosuus nousi 1,5 prosenttiyksikköä eduskuntavaaleihin verrattuna.

SDP oli kakkonen lähes 490 000 äänellä. Tässä on laskua 55 000 ääntä edellisistä kuntavaaleista ja 75 000 ääntä eduskuntavaaleista. Äänimäärien lasku selittyy samoilla tekijöillä kuin kokoomuksellakin.

Keskustan kolmas sija tuli 465 000 äänellä. Tässä on laskua edellisistä kuntavaaleista lähes 50 000 ääntä, mutta nousua 1 500 ääntä eduskuntavaaleihin. Keskusta olikin ainoa puolue, joka alhaisen äänestysaktiivisuuden olosuhteissa pystyi kasvattamaan äänimäärää viime eduskuntavaaleista kannatusosuuden 2,9 prosenttiyksikön lisäyksen seurauksena.

Perussuomalaisten äänimäärien vaihtelut ovat oma lukunsa. Näissä vaaleissa puolue sai lähes 310 000 ääntä. Tässä on lisäystä 170 000 ääntä edellisistä kuntavaaleista, äänimäärä siis yli kaksinkertaistui. Mutta kun katsotaan viime vuoden eduskuntavaaleja, puoluetta silloin äänestäneistä 560 000 äänestäjästä lähes joka toinen jätti nyt antamatta tukensa puolueelle.

Joko palattiin äänestämään entisiä puolueita tai jätettiin kokonaan äänestämättä.

Vihreiden runsaat 210 000 ääntä merkitsevät 16 000 äänen menetystä edellisiin kuntavaaleihin verrattuna, mutta vain alle 1 000 äänen menetystä viime vuoden eduskuntavaalien jälkeen. Kannattajakunta näyttää vakiintuneen.

Vasemmistoliiton 200 000 ääntä merkitsevät kohtalaista suoneniskua puolueelle, verrattiinpa tulosta edellisiin kuntavaaleihin (25 000 äänen pudotus) tai eduskuntavaaleihin (40 000 ääntä vähemmän).

RKP etenee vakaasti vaaleista toiseen. Vajaat 120 000 ääntä ovat vain 2 500 ääntä edellisiä kuntavaaleja ja 8 000 ääntä viime vuoden eduskuntavaaleja vähemmän.

Kristillisdemokraattien tilanne vastaa hyvin sitä, mitä totesin Vasemmistoliiton kohdalla. Nyt saadut 93 000 ääntä ovat lähes 14 000 vähemmän kuin edellisissä kuntavaaleissa ja 25 000 eduskuntavaaleissa saatua äänimäärää pienemmät.

Ilkka Virtanen

Vaasa